

POVRŠINA IN PROSTORNINA PRIZME

MATEMATIKA 9. RAZRED
VESNA HAREJ, NIVES ZAVODNIK

NALOGE ZA UTRJEVANJE

IZBERI SI NALOGE PO LASTNI PRESOJI

- Imaš na mizi miselni vzorec **PRIZME**?

Današnje naloge bomo razdelili v tri skupine

1. lažje naloge

2. srednje naloge

3. težje naloge

Oglej si naloge, izberi težavnost in reši dve nalogi.

Za vse skupine pa velja enak napotek:

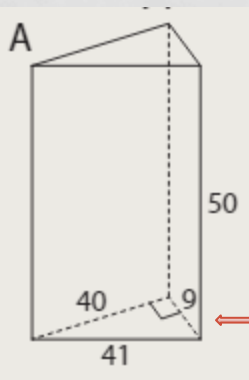
- izpiši podatke,
- nariši skico,
- zapiši količino, ki jo iščemo,
- poišči manjkajoči podatek,
- pazi na enote

Vse naloge so iz učbenika

1. LAŽJE NALOGE

• Naloga 16 – primer A

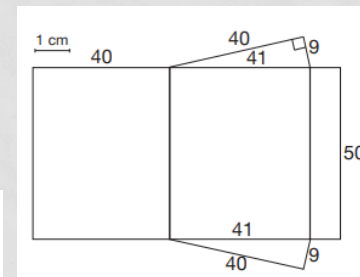
- Ne pozabi na: (površina) $P = 2 \cdot O + pl$ in
(prostornina) $V = O \cdot v$

Osnovna ploskev je **pravokotni trikotnik**,
ploščina pravokotnega trikotnika $p = \frac{a \cdot b}{2}$,
kjer sta a in b kateti pravokotnega trikotnika.
Tako dobiš ploščino ene osnovne ploskve O .

Rešitev:

$$P = 4860 \text{ cm}^2;$$
$$V = 9000 \text{ cm}^3$$

Naloga 21 / str. 148

Pravilna 4- strana prizma

Osnovna ploskev je kvadrat s ploščino a^2 in obsegom $4 \cdot a$.

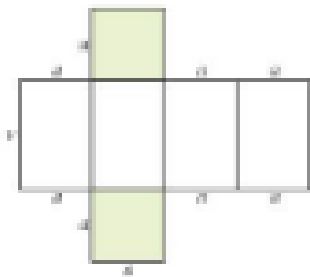
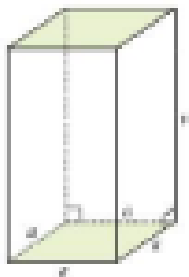

Plašč je **pravokotnik**; ena stranica je enaka obsegu osnovne ploskve, druga stranica pa je enaka višini prizme. $pl = 4a \cdot v$

Iz plašča izrazi stranico a , ki je seveda osnovni rob prizme.

Še ena dodatna pomoč, če jo potrebuješ:

PRAVILNA 4-STRANA PRIZMA

$$\begin{aligned}O &= a^2 \\ pl &= 4av \\ P &= 2a^2 + 4av \\ V &= a^2v\end{aligned}$$

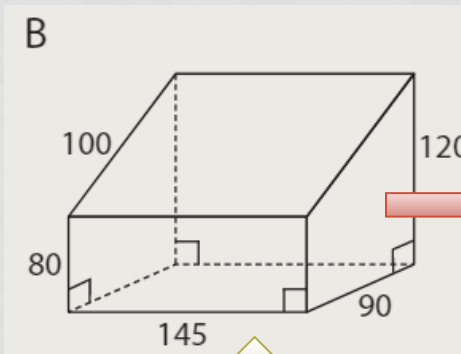
$$V = 450 \text{ cm}^3$$

$$P = 352,5 \text{ cm}^2$$

2. SREDNJE NALOGE

• Naloga 16 – primer B

- Ne pozabi na: (površina) $P = 2 \cdot O + pl$ in
(prostornina) $V = O \cdot v$

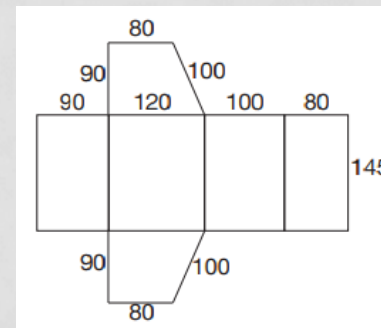
Osnovna ploskev je **trapez**

ploščina trapeza $p = s \cdot v$; $s = \frac{a+c}{2}$

kjer sta a in c osnovnici trapeza

Tako dobiš ploščino ene osnovne ploskve O .

Telo na sliki si lahko tudi zasukaš

Rešitev:

$$P = 74550 \text{ cm}^2;$$

$$V = 1305000 \text{ cm}^3$$

Naloga 26 / str. 148

Enakoroba 3- strana prizma

Osnovna ploskev je enakostranični trikotnik s ploščino $\frac{a^2 \cdot \sqrt{3}}{4}$,
višina prizme je enaka osnovnemu robu a

Plašč je **pravokotnik**; ena stranica je enaka obsegu osnovne ploskve, druga stranica pa je enaka višini prizme. $pl = 3a \cdot a = 3 \cdot a^2$.

$$a = 12 \text{ cm,}$$

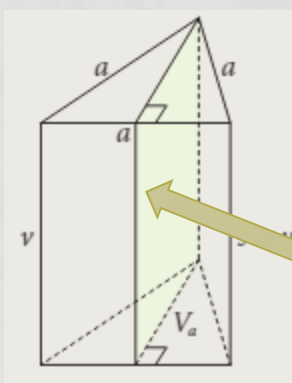
$$P = (72\sqrt{3} + 432) \text{ cm}^2 \approx 556,6 \text{ cm}^2,$$

$$V = 432 \cdot \sqrt{3} \text{ cm}^3 \approx 747,4 \text{ cm}^3$$

3. TEŽJE NALOGE

- **Naloga 28**

- Ne pozabi na: (površina) $P = 2 \cdot O + pl$ in
(prostornina) $V = O \cdot v$

← Osnovna ploskev je **enakostranični trikotnik**,
s ploščino $\frac{a^2 \cdot \sqrt{3}}{4}$. Iz O izrazi a .

↙ Pravokotni presek je pravokotnik, ki ima eno stranico enako
višini osnovne ploskve v_a in druga stranica višina prizme v .

↓
Iz ploščine pravokotnega preseka izračunaj višino prizme-

Rešitev: $a = 8 \text{ cm}; P = 192\sqrt{3} \text{ cm}^2 \approx 332,2 \text{ cm}^2$

Naloga 33 / str. 149

Pravilna 4- strana prizma

Osnovna ploskev je kvadrat s ploščino a^2 in obsegom $4 \cdot a$.

Dano je razmerje med površino osnovne ploskve in plaščem (zapiši izraz za O in pl).

Se še spomniš razmerij? Uvedba nove spremenljivke ...

$$O : pl = 3 : 10$$

$$O = 3x$$

$$pl = 10x$$

Uporabi: $P = 2 \cdot O + pl$ in izračunaj x

Rešitev: $x = 19,5 \text{ dm}^2$, $O = 58,5 \text{ dm}^2$, $pl = 195 \text{ dm}^2$, $a = \sqrt{58,5} \text{ dm}$,

$$v = \frac{pl}{4a} = 6,4 \text{ dm}, V = 374,3 \text{ dm}^3$$